

Naittumik Titiraqvigiyauyut

Naittumik Ilitturidjutit Titiraqvigiyauyut

Makpirvia 3

Kangiqhidjut

Makpirvia 5

Kaffiuyaaqhait Itiqtauhimayut munarinikkutlu qanuqtuuyaaqhaita

Makpirvia 6

Ihuinaaffaangnikkut

Makpirvia 10

Hulidjutikhat Ihuaqutikhainnut Ihuaqutikhainnutlu Ihivriungninga

Makpirvia 11

Inuinnainnaqni Idjuhiit Itiqtauhimayuni

Makpirvia 13

Ihumailiqinikkut Ikayuqtiit Itiqtauhimayuni

Makpirvia 20

Ayukhautigiyauvaktut Pihimaqaqtukhaunggittunik

Makpirvia 24

Avaliingaaktitauvaktut

Makpirvia 27

Havaagiyauyut Itiqtauviinni

Makpirvia 28

Havaaqhaqaqyuangmat Havakpaktut Havakaffuktitauhimayut Akiliqtaudjutiit

Makpirvia 29

Naittumik Ilitturidjutit Titiraqvigiyauyut Naittumiklu Qablunaaqtaqtut Ilitariyauhimagayut Titiraqvigiyauhimagayut

Qikiqtaalukmi Itiqtiqviat (BCC mik naunaittuq)

Makigiarvik lu – BCC nappaktauhimayuq Iqalungni 1986 mi munariyaqaquanggitpakhunilu itiqtauvik, ihuaqhaqtauvakhunilu 1996 mi igliqaqhutiklu (42 ni munaqtiqaqhutik 24 niklu munarittiaqaqhutiklu). BCC kut anggutit itiqtauvigiyat nunaptingni piqaqhunilu munariyaqatunuk aadlatkiiqnik itiqtauhimayutlu kuatiqtinnatik. Makigiarvik ammaktiqtuq 2015 mi igliqaqhutik 48 nik itiqtauhimayunut munariyakhaqalluanggittunut. Una itiqtauvik auladjutigiyaat BCC kut aadjikiiplutiklu havaagiyakhat atuqpakhugitlu aadjikiiq maligayakhaqtaqtut havaanggit.

Kangiqliniq Mamittiirvia (RIHF mik naunaittuq)

– Taamnauginnauyuuq iglukpak ittuq Kivalliq avikturviani, RIHF ammaktuq 2013 mi piqaqhunilu munariyahakhaqalluanggittunuk akhuungnaivyaktutlu munariyakhaqtaqtukhat itiqtauhimayunik. 48 nik igliitniik malruuqaqpaktut atauhirmi itiqtauvingmi - Bravo mi 32 nik inikhaqqaqtut Inukshukmilu 16 nik inikhaqqaqtut aniqattaqtaqtunuk anggilrauyuuqittunut itiqtauhimayut.

Nunavunmi Arnat Itiqtauviat (NWCC mik naunaittuq) – NWCC angmaktiqtuq Iqalungni 2010 mi akhuungnaivyaktumiklu munariyakhaqaplutik 12 lunik igliqaqhutik. Arnait itiqtauviat atauhiinaungmat nunavunmi, munariyaqaqtut tigungmiplugit ihuinaaqaquanggittunuk munariyaqaqtut ihuinaaqaqtunuklu itiqtauuyuyutlu kuatiqtinnatik.

Kugluktuk Ilavut Itiqtauhimayunik Anggilgauyuqittunuk (KIC mik naunaittuq) –

Avaliittuq itiqtauvik Kitikmeoni, KIC kut angmaktirivaktut 2005 mi itiqtauhimayunik munagiplituk anggilrauyuuqittunuk aulavakhutik aniqattaqtunuk aimmaviata itiqtauhimayunut. Iniqhaqhaqhutik 15 nik itiqtauhimayukhanik, hivunikhaat havakviat ilaudjutauyaangganik itiqtauhimayut nunallaami anggilraqtitauntinnatik pitquhitigutlu ilihaiipkaqtitauvakhutik.

Uttaqivik (CRC mik naunaittuq) – CRC kut munarivaliktaat Havakviata Maligaliqiyitkut 2000 mi 12 lunik igliqaqhutik munariyuaqaqvikhaittunuk itiqtauhimayunik aniqattaqtunuk Iqalungni. Hivunikhaat CRC kut ikayuutauyukhat nunaqaqtut hivumuugiamingnik tikiutiyaangginilu hivunikhait inmi-ihuaqtutikhaanik, itiqtauffaalimaittaanggatlu ilaudjutigyaunikkutlu inungmiutillutik.

Inuulramiit Ihuinaaqtut Itiqtauviat (YO mik naunaittuq) – Hanayauhimagayuuq Iqalungni 1989 mi, YO arnaruhiinnik inuuhuktuutiniklu ihuinaaqtunuk itiqtauvingivaktaat. Itiqtauviat inuqaqtaqtuq 12 lunik itiqtauhimayukhanik.

Ukiiviit (OPC mik naunaittuq) – hulidjutigiyauyuuq ahiqpami nunami kaantraaviliqiplutik pivaktut ahiqpami kaantraaktittiyukhanik havakhutik Maligaliqiyitkunnut. Ilauyumagumik ilaunginnariaqaqtut amiraqvikiyuaqhaittut itiqtauyunut pitquhitigut uquadjayumagumik ilihaudjauplutiklu itiqtauvingmiinggittumik. Pingghuuyut ukiiviit aulavaktut Nunavunmi.

Anipkaqtitauhimakaffukpaktauyut (TA mik naunaittuq) – anggiktauvaktut itiqtauingmit itiqtauhimayut

anipkaqtitaukaffuktitauyaangginik nunallaami. TA kutigut anggiktauvaktut havagiaktugahuat, hulidjutivikhaqagumik, ilauyumayut nunallaami hulilukaaqtilutiklu anggilauryauyukhanahualiqtnunutluunniit.

Munariyakhatigun Naunaiyautit –

ihumaliugutauyuq ihuinaaqutp qanuqtun naunaiyautaatigun naunaitkutigiyauniaqtuq humi ittukhaq itiqtauingmi. Una naunaiyautkutigiyauyuq qanurinnianganngutigiyauyuq hulidjutikhanut uuktuinnariaqaqtainnik itiqtauhimayup ihivriuqtauffaangnianilu talvaniitillugu. Una naunaitkutigiyauyuq ikayuutigivaktaat ihivriungnitigun ihuinaaqutun qimaangniariakhaanik qayangnautaalu aanniqtailidjutikkut inmigun aadlanutlu.

Ihuinaaqyuanggittut Munarinik –

ihuinaaqyuanggittut munarinik itiqtauhimayunik hulilukaaqtauginnariaqaqtut kituni nayuqaqtunik nunallaamilu. Taapkuat Itiqtauhimayut nayuqaqtut munariyaqaqviqaqlutik munaqtaunggillutikluunniit kituni munariyauyut ihuinaaqutut.

Akhuqyuaq Ihuinaaqyuanggittut Munarinik –

ihuinaaqyuanggittut itiqtauhimayut ilaungginariaqaqtut hulyuni itiqtauingmi kihimi naunaiqtaaqtuqlu ilauyumagumik hulyuni anilutik itiqtauingmit. Taapkuat itiqtauhimayut ittukhaugaluit munariyaulutik; kihiani pivikhaqaqtut munaqtauhimalutik ilauttaaqut nunallaami.

Munaqtauttuaqtut – munaqtauttuaqhimayut

itiqtauhimayut ilangginni hulyuni ilauttaaqtuugaluit kihimi anilimaittut

itiqtauingmit. Taapkuat itiqtauhimayut nayuqaqtut munarittiaqtauplutik.

Qayarnaktut Hunavaluit – hunauyuq atuqtaaqtumik aanniqtaaqtaait munaqtiit itiqtauhimayunik havaktunikluunniit. Taapkuatut hatkuliqtuutit, hunavaluit ikayuutikhainik qimaayaamingnik, mitqutinikluunniit hunamikluunniit qauyailiqiyaamingnik.

Iminggangnaktut – aadlatkiq iminggangnaktut, taapkuatut imialuk, aanggayaangnaktut higaakluit (havautit niuviktauvaktunikluunniit), “huumbruumikluunniit”.

Hunavaluit – piqaqtukhaunggittut itiqtauingni. Taapkuatut tupaakuit, aadlanggavallaaqtunikluunniit hunavaluit ilaitlu niqit.

Munaqtauyuuq Avaliqanggittumik – itiqtauyuuq avaliqanggittumik aanniqtailiyaami inmik aadlanutluunniit. Atuqpagaatlu ayukhaqtittigumikluunniit aadlanut aanniqtailiplutiklu taimaatun pivaktun aadamiklu pivikhaqqat.

Anulakhaivik – itiqtauyuuq avaliqanggittumik ihuinaagutaannut anullaqhaiyut malikhugu llanga 18 *Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqutut Maligaanni*.

Aanniarnikkut – itiqtauyuuq avaliqanggittumik ittuq aanniagutiqaqmat ihumaalutiqaqtuqluunniit.

Itiqtauqattaqtuq – itiqtauyuuq ihuinaaqtuq kihimi itiqtauqattaqaktuq atauttikut pingginamiuk itiqtauvikhaat. Talvallaq taimaatun hivituvikhaanik itiqtauvikhaanik pidjutiliqpagait havangnaitillugu, ihuinaaqtuq havakhimmaariami havangnaktillugu.

Kangiqhipkaidjut

Juun 2015 mi Katimayalnggit Tamainni Kavamani Aulaviatni Atukkiutiviliqidjutinutlu uqagivagaat titiraq Ihivriungninganut Maniliqiyilluap Kanatamun 2015 Titiraangannik Maligaliurvingmut Itiqtauviliqidjutinut Nunavunmi. Una titiraq takupkalluagumayaa kaffiuyuni ihumagiyayunik taamnamit Havakviata Maniliqiyilluap Kanatamun (OAG mik naunaittuq) pitquipluaqplugitlu ikayuutikhainnik ilitturipkailutik ayukhautigiyayunik aadlatkiiqnik.

Maligaliqiyitkut hivullikpaamik pitquyauvaktut iniktiquplugu amigaittunik naunaittiaqhimayuniklu hulidjutikhainik hivumuugutikhainik taapkuninga OAG ngat pitquyainnik. Uqagiyauvaktut ukiqhami 2015 mi, *Hulidjutikhaita Hivumuugutikhaat Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqtunut Nunavunmi* tamaani pidjutauyuq ihumaliutqiktukhauyuk nakuuhivalliagutikhaannik havaani itiqtauviliqidjutini nunaptingni. Talvani hivumuugutimi, kiudjutaalu Katimayalnggatnut, itquumayumik uqaqhutik uqaginiaqtaat ukiuq tamaat inikhimayumik titiqqamik, inikhimayuktauq hivullikpaaq 2015 min 16 mun.

Itquumayumik hulidjutikhaptingni hivumuugutikhaptingni kiudjutivutlu Katimayalaanggitmun, 2017 min 18 mun Ukiuq Tamaat Titiraa Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqtunut Havakviata piqaqtuq naunaittiaqhimayunik taapkunanut Havakviata havaanggit, hulidjutikhainik havaktikhaniklu maniliqiyit ukiunganut, ilaliutiplugitlu:

- Kaffiuyaakhait itiqtauhimayut tamaini itiqtauviinni, naunaittiaqhimalugitlu kaffiuyaaqhaita qanuqtun itiqtauhimayaaqhainnik (imaakaffuk. ihuinaaquyanggittut, akhuquyaaq ihuinaaquyanggittut munaqtiatqauyutlu);
- Kaffiuyaakhaita ihivriuqtauvaktut itiqtauvianni hunavaluitniklu qanurilidjutivagaitnik tamainni itiqtauviitni iniktiqlugitlu naunaiyaqlugit qanurittaaqhainik pidjutihimayut hunavaluitnik qanurilidjutigivagaitnik;
- Kaffiuyut avaliingaaktittiuvaktut, naunaikpagait humi ittuqhat qanuriliuqtamingnik;
- Kaffiuyut havakhimmaaqpaktut, tikiutivikhaqaqtut havaanggit havakaffuktitauhimayutlu havaktikhakhakiututlu havaanggitni itiqtauviliqidjutini ihuinaaqtunit, naunaikpaktut itiqtauviitni;
- Maniit akiliqtauvaktut pidjutihimayut havaguiqhimatillutik havagiaktuquyayut havaktikhakaffuktitauyutlu Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqtunut Havakvianni;
- Tikiutumayait ihivriuqlugit nakuuqpiagutikhanut ihuaqutikhainnik inuhirmingni ilihagutikhait ikiqlinahuariami nampait itiqtauyuktut itiqtauffaaqtailinahaqhugit;
- Hulidjutikhat ihuaqutikhainnut pidjutigivaktait itiqtauhimayut, naunaiktauvaktut kituni itiqtauviitni qanuqlu;
- Tikiutumayait ilaliutiyaami Inuinnainnaqni Idjuhiit Itiqtauhimaliqidjutinut Ihuinaaqtunut Havakvianga; imaalu
- Ihumailiqidjutinut havakviit ikayuqpagait itiqtauhimayut inungnutlu itiqtauhimavaktut itiqtauviitnit, naunaiktauvaktut kituni itiqtauviitni.

Hivunikhaat Itiqtauviliqidjutinut Havakviit

Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqtunut Nunavunmi pittiaqpektut pittiaqaqtigiiplutik havaani ilaliutiplugitlu Inuinnainnaqni Idjuhiit atungnahuaqhugit, kivraqtuiplutik inungnut Nunavunmi ikayuutigiplugit inuit aanniqtailiplugit, piplutiklu nutaanik, pitquhik atuqhugu huliplutik malikkuuqhutik munaqtiuplutiklu Nunavunmiunut ayungniqaqtut maligalitigut.

Hivunigiyakhaat Titiraq

Hivunigiyakhaat Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqtunut Nunavunmi akhuuqpektukhat anniqtailinirmun inuuhirittiarnirmunlu pilutik nunallaani takudjutlutik munarinaqarnirmun havaaginniaqtuqlu inmilu- ihuaqtikhainnut pilutik Nunavunmiut ayuqhaktut maligatigut munarittiagnahuaqlugulu qayarnautit ihumaliuttiaqlugitlu akhuugutilugitlu.

Itiqtauhimayut Ihuinaaqtut

Ataani titirarhimayuq naunaiyaut kaffiuyaakhaita itiqtauhimayut itiqtauvingni Nunavunmi avataanilu Nunavut. Itiqtauhimayut kitiqtavaktut itiqtauvingmi atauhiaqhutik atauhirmi itiqtiqvingmi, kihimi, taamna inuk atauhik itiqtauvingmiitpagunakhiyuq atauhiinnaunggittumik itiqtauvingmi aadlanilu itiqtauviinni.

Ilitturinnaktuq ikiqliyuummipaktut nuutiqhimaayunik itiqtauvingmit aadlamun itiqtauvingmut 2015 min 16 mut talvunamut 2016 min 17 mut. 2015 min 16 mut 154 nik itiqtauhimavaktut 2016 min 17 mut 106 nguplutik – ikiniqaqhutik 31 pusanmik. Taamna naunaiyaut 2017 min 18 mun avataanip nunavut talvunggaqtavaktut ikiqliyuummipaktut 106 min 82 mut (22 pusanmik ikiqliqhimaayut).

Pusanggit titirarhimayut ataani ilitturipkaidjut inungmik ikiqlinia/amigaingnialuunniit tammainnut itiqtiqviit aippaamit. Imaakaffuk, BCC kut itiqtauhimayut talvani amigaiyuummiktut 358 mut talvamiit 341 2016 min 17 mun ukiungganni – amigaingnia 5pusangupluni.

Itiqtauhimayut Ihuinaaqtut (2017 min 18 mut)			
BCC	MAKIGIARVIK	RIHF	NWCC
358 (+5.0%)	198 (+27.7%)	152 (-3.2%)	36 (+28.6%)
KIC	CRC	YO	ATAUTTIMUT
23 (-23.3%)	36 (-16.3%)	14 (-48.1%)	817

Avataani Nunavut Itiqtauhimavaktut (2017 mit 18 mut)		
Nunattiaqmi	ONTARIO	BC

49 (-10.9%)	32 (-33.3%)	1 (-66.6%)
----------------	----------------	---------------

Ukiiviinni Itiqtauhimayut Ilauvaktut (2017 mit 18 mut)
21 (+5.0%)

Qanuqtun Munariyakhauyut Ihuinaaqtut Naunaitkutait

Kitu inuup qanuqtun munariyaayukhaq aadlangguktaaqtuq pidjutivangmatta ihuinnaaqtup qanuriliuqtamingnik aadlangguktaupluniluunnit itiqtauhimayayut kuatiqtinnatik itiqtauhimaliktukhanikluunniit ihuinnaagunmingnit. Huuq taimaatun ittut, ataani titirarhimayut naunaitkutit piksaluqhimayut hivulliqpaamit ubluanggannit tatkiqhiutaat taimainggittutik tatkiqhiutit atauttingginnik.

Itiqtauhimayut kaffiuyaaqhaitaa Makigiarvingmi ilaliutiyayut Qikiqtaalup Itiqtiqvia nampainnut.

Ihuinaaquyunggittut Munarinik

Taapkuat ihuinaaquyunggittut qayangnaittut itiqtauhimayut Taapkuat inuit piinnariaqaqtut piomagumik kitumi nunallaamiluunniit ilihaudjutikhainik ilihaudjutikhaqagumik ilayumayutluunniit qanuqlikiaq. Taapkuat Itiqtauhimayut nayuqaqtut munariyaqaqviqaqlutik munaqtaunggillutikluunniit kituni munariyaayut ihuinaaqtut. Ihuinaaquyunggittunut naunaiyautait pidjutivaktait itiqtauhimayunut akhuuqyuaqtumik ihuinaanggitkaanggamik imaluunniit itiqtaulluayuittunut.

Tamaita itiqtauviit nunavunmi piqaqpaktut ihuinaaquyunggitunik itiqtauhimayunik.

Nampait Ihuinaaquyunggittunik Itiqtauhimayunik tamainni Itiqtauviinni						
	BCC	RIHF	CRC	KIC	NWCC	YO

APRIL	33	10	9	2	3	0
MAY	34	12	8	2	1	0
JUUN	33	9	10	3	2	0
JULAI	41	10	8	2	4	2
AAGASSI	39	11	8	9	5	0
SAPTAIPPA	36	10	10	7	6	0
AKTUUPA	41	8	11	6	7	0
NUVAIPPA	39	10	12	6	5	0
DISSAIPPA	46	12	12	5	4	0
JAANUIALI	36	17	11	5	5	1
FIAPUIALI	45	11	12	5	3	0
MAASSI	39	13	11	4	2	0
AKUNNGANIITTUT NAMPANI	38.5	11.1	10.2	4.7	3.9	0.3

Akhuqyuaq Ihuinaaqyuaqqittut Munarinik

Taapkuat akhuqyuaq ihuinaaqyuaqqittut munaqtauyut piinnariaqaqtut piumagumik ilihaudjutikhainik ilihaudjutikhaqagumik kihimi ilaulimaittut hulidjutikhaqagumik nunallaami. Nunallaami ilaudjutivikhaqagat munaqtauniaqtuq. Itiqtauhimayut munaqtiqtauvaktut munariyaqaqtukhani iglukpainni. Akhuqyuaq ihuinaaqyuaqqittut naunaiyutainnit pidjutivaktait itiqtauhimayut kitumut malilluaqtaunggittait itiqtauviit maligakhaitanut. Kitumutlu atungniaqtaat akhuqyuaq ihuinaaqpaktumut.

Qikiqtaalukmi Itiqtauviaat Kangiqlinirmilu Mamittiirvia munagivaktait inirniit anggutit akhuqyuaq ihuinaaqyuaqqittunik. Nunavut Arnait Itiqtauviaat Inuulrammiitlu munariyaqaqaktut itiqtauhimayunik tamainni ihuinnaagutini.

Nampait Ihuinaaqyuaqqittunik Itiqtauhimayunik tamainni Itiqtauviitni						
	BCC	RIHF	CRC	KIC	NWCC	YO
APRIL	26	19	0	0	4	0
MAY	19	18	0	0	3	0
JUUN	31	29	0	0	3	0
JULAI	30	26	0	0	3	0
AAGASSI	37	24	0	0	2	0
SAPTAIPPA	29	22	0	0	6	0
AKTUUPA	29	19	0	0	5	0
NUVAIPPA	28	24	0	0	4	0
DISSAIPPA	34	29	0	0	5	0

JAANUIALI	32	26	0	0	6	0
FIAPUIALI	31	25	0	0	6	0
MAASSI	24	23	0	0	5	0
AKUNNGANIITTUT NAMPANI	29.2	23.7	0	0	4.3	0

Munaqtauttuaqtut

Taapkuat munaqtauttuaqtut ikittunnuamik huliyumayut pittaaqtut anilimainmatta itiqtauvingmit ilaulimaittutlu nunallaani hulidjutainni. Taapkuat munaqtauttuaqtut ikittunnuamik huliyumayut pittaaqtut itiqtauvingmi hulidjutainni ahinilu ilaulimaittutlu nunallaani hulidjutainni. Taapkuat itiqtauhimayut nayuqaqtut munarittiaqtauplutik. Munaqtauttuaqtut pidjutivaktait itiqtauhimayut amigaittuni itiqtauviliqidjutivaktuni, qayarnaktutlu inungmiuyuni, qimaangnahugiyauttaaqtutlu.

Qikiqtaalukmi Itiqtauviat avaliittuq itiqtauvik itiqtauhimayukhanik pidjutivaktait inirniit anggutit munaqtauttuaqtauyukhanik. Nunavut Arnait Itiqtauviat Inuulrammiitlu munariyaqaqapaktut itiqtauhimayunik tamainni ihuinnaagutini.

Nampait Ihuinaaqyuaqgittunik Itiqtauhimayunik tamainni Itiqtauviitni						
	BCC	RIHF	CRC	KIC	NWCC	YO
APRIL	12	0	0	0	4	4
MAY	18	0	0	0	2	3
JUUN	21	0	0	0	3	3
JULAI	20	0	0	0	1	1
AAGASSI	17	0	0	0	2	3
SAPTAIPPA	23	0	0	0	1	3
AKTUUPA	18	0	0	0	2	3
NUVAIPPA	22	0	0	0	1	3
DISSAIPPA	18	0	0	0	0	3
JAANUIALI	24	0	0	0	0	2
FIAPUIALI	18	0	0	0	0	1
MAASSI	25	0	0	0	1	1
AKUNNGANIITTUT NAMPANI	19.7	0	0	0	1.4	2.5

Ihuinaaffaangnikkut Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqtuni

Ihuinaaffaangnik naunaitpaktuuq ihuinaaffaangaangamik. 2017 min 18 mut Itiqtauviliqidjutinut Ihuinaaqtuni pivalliavidjutikhamik naunaitkutikhamik ihuinaaffaangnikkut nunavut itiqtauviinni:

Ihuinaaffaangniq naunaitkutiqarniaqtuuq imaa utiffaaqtuuq nunavut itiqtauviannut munaqtiqaqhuni nutaamik ihuinaarmat malruungni ukiuni iniktirman:

- *malikhaqaqtuuq kuatiguirami itiqtauhimapluniluniluunniit siksini tatqiqhiutini maliktaqaqaqhuni amigaittuniluunniit tatqiqhiutit; imaaluunniit*
- *nunavunmi itiqtauhimaluni siksini tatqiqhiutini amigaittuniluunniit.*

Ihuinaaqviliqidjutinut piqanggittut qaritauyakuugutikhamik naunairiami tamaita nampait pidjutilgit ihuinaaffaangnikkut kaffiuyaaqhaitanik. Kihiani, Havagvia pitquyut kititiqtiyikhamik naunaipkaqtitauyaangginni naunaitkutikhanik. 2018 min 19 mun Havagvia ilauquyuit taapkuat ikayuutigilluaqpaktut havaktitiqlugit havaamik ihuinaaffaangnirmutigun nunaptingni.

Una havaaqaq piniiaqtuuq talvanga 2005 min 2016 milu katitiqlugit ihuinaaffaangnikkut nampait naunaitakutainnik maniliqiyut ukiungani pidjutilugu nutaanggulihaaq ilitagutigiyaaq naunaiyautikhaq. Talvanga amigaitut naunaiyautikhat qaritauyakkut, Havagviata uplumimut ihuaqhangniaqtaat ihuinaaffaangnikkut nampait pilutik ukiuq tamaat April 1, 2019 min. Ihuinaaffaangnikkut naunaiyautait ilaliutiniaqtut 2018 min 19 mun Ukiuq tamaan titiraanni.

Hulidjutikhat Ihuaqtukhainnut Ihivriungningalu

Piqaqtut tallimanik aadlatkiingnik inuup ihuaqtukhainnut hulidjutikhainnik pipkaiyaat Nunavut Itiqtauviliqidjutinutnit. Taapkuangnguyut:

Itiqtauvingmi – hulidjutikhat ilitturidjutiviqaqpaktut pidjutivaktunik idjuhiat ihuinaangnirmun. Itiqtauhimagut ilaavaktut hulidjutini ayuiqhavaktut atuqhugitlu ayuiqhaktait ihumaliutqiktakhugitlu ihuinaaffaalimaittaanginni hivuni. Ayuiqhaktait ihumaliutqiktakhimagutlu ikayuutigivaktait nakuuyumik nunamingni pidjutiyaamingnik anggilraungnakhitikpagit.

Pitquhitigun – hulidjutikhat ikayuutauvaktut ilitturinirmun, aadlanut ilitturipkainirmun, kangiqhittiarnirmun, ayuiqhaplugitlu Inuit pitquhiinnik. Inuinnait Idjuhiitnik ilaliutivagait hulinahuaqtuni Inuinnauyut itiqtauhimagut ayuiqhagumayait ayuiqhariamingnik naunairiamingniklu pitquhiinggit kinauyaaqhainniklu

Inungmiuvikhani – hulidjutikhat tunidjutivaktut itiqtauhimayunut ayuiqhayakhainnik, kangiqhidjutinik atuqtauvaktunik inmi ihuaqtukhainnik inungmiuligumiklu. Hapkuat hulidjutikhat aadlatkiingniaqtumik pidjutiniaqtut. Ilaani naunaiyautikaffuhimagumik pivaktut hanaqidjutigivaktaitluunniit. Aadlanilu malikkuutiqaangittutiklu ulapqivakhutik pivaktut hulilukaahutikluunniit.

Havaakhatigun – hulidjutikhat ikayuutauvaktut itiqtauhimayunut havaakhatigun nunallaami itiqtauhuigumik.

Educational – hulidjutikhat tunidjutivaktut itiqtauhimayunut ayuiqhalihaaqhugit titirangnirmun taiguangnirmun, ilihagutikhanut inmilu ihuaqtukhainnik ikayuqtauvaktut.

Ihivriungniq Hulidjutikhanut

Itiqtauhimaliqidjutinut Nunavunmi ihivriuppagait hulidjutikhaita naunaiqhutik inuup itiqtauhimayumut ihariagiainnik qaritauyakuqhimaattumik. Tamait itiqtauhimayut kiuvaktukhat, ilauqataulutiklu hulidjutainni aadlaungmatta kiudjutaita ikayuutigittaaqtaaitlu aadlatkiiq kiudjutiit aadlani hulidjutikhainnik pidjutivaktainnik itiqtauhimaliqidjutiinnit. Hulidjutikhanut havaktiit naunaiqpagaat tamainnit itiqtauhimayunit ilaayut inmik naunaitkutigiainnik, atuqtauvangmatta ihivriuriami itiqtauhimayup ilaunia ilauqataunirmunlu ayuiqhautikhani upalunggaiyaamilu itiqtauhimayup aimavikhaatigut. Nunallaami Itiqtauviliqidjutinut havaligtait huli itiqtauhimayup ihariagiainnik ihivriungnikkut ikayuut upalunggaiyaami ihariagiainnik utigumik nunamingnut ihuaqhaiyaamilu ihuaqtunik hulidjutikhainnik munariyaamilu. Naliangnik qiniqtauliqtut ihivriuriami hulidjutikhat ihuaqhaqtauhimaliqlutik, kihimi hamna aadlanik pidjutiniaqtut ihivriungnirmun, naunaiyautitlu

tutquqtauyaami qaritauyakkut pivikhaqaqlunilu pidjutiyaami. Ihuinaaffaangnikkut hulidjutikhait uqariyuyut qaan'ngani pidjutqangniaqtuq ilitturipkailuni naunaiyautit tutquqtauyaami ihivriugniaqtuq tamaita havaaqhat pidjutiliqqata pivalianikkut hivuni.

Hulidjutikhat Ihuaqtuikhainnut Nunavut Itiqtauviliqidjutinut (2017 min 18 mun)			
Qikiqtani Itiqtauvia Makigiaviklu		Uttaqivik	
Qanugittuuyuq	Hulidjutikhaq	Qanugittuuyuq	Hulidjutikhaq
Itiqtauviliqidjutimi	Aippaa Ninggaqtaaqatunuit ikayuutikhainik ayuiqhautikhaq Iluamit Hilangmut Ipiraqtailidjutiqaqtut Hulidjutikhaat Imialungmik Higaalurmiklu Akhuuqtut Hulidjutikhaat	Itiqtauviliqidjutimi	Uqaudjaunik Ihumailiqinikkut Taanngaqtailinikkut Nunallaami Hanavingmi Hulidjutikhat ¹ Nunavut Mammittiirniq Ayuiqhaqatigi (NUHALT mik naunaittuq)
Pitquhitigut	Inirnikhamit Uqaudjaunik Inuit Pitquhiinnik Hulidjutikhat Hanaukkanik Hanauyukhat Hulidjutikhat	Pitquhitigut	Inirnikhamit Uqaudjaunik Hanaukkanik Hanauyukhat Hulidjutikhat Inuit Pitquhiinnik Hulidjutikhat
Inungmiuvikhaqagumik	Atuutiliungnikkut Hulidjutikhaat Hanauyarnikkut Inuuhirmingni Atuqtakhait Inunnguiniq Anggayuqqaanggulihaaqtunut Ilihaudjutaa	Inungmiuvikhaqagumik	“Ilitturihimavit?” Katimadjutit Inuuhirmingni Atuqtakhait Pilimmaksarniq Iihagutaa (PEP) ² Hanaukkanik Hanauyukhat Hulidjutikhat
Havaakhatigun	Nunamingni Havaqatigiikkut ³ Uqaudjauyut Ayuiqharianikkut Havaagiktumut	Havaakhatigun	Havaaqhakiurnikkut
Ilinniarnikkut	Ilihaqutikhaq	Ilinniarnikkut	Kisarvik Hulidjutikhaa ⁴ Iniktigumayut Ilihangnikkut
Nunavunmi Arnait Itiqtauvia		Kugluktup Ilavut Itiqtauvia	
Qanugittuuyuq	Hulidjutikhaq	Qanugittuuyuq	Hulidjutikhaq
Itiqtauviliqidjutimi	Uqaudjaunik Ihumailiqinikkut Inmi-Munarittiirniq Naammaqharnirmunlu Ilihaidjut Himmauhiq Akhuuqhainirmun Quvianarniqaqtun Piqatigiingniq	Itiqtauviliqidjutimi	Nunavut Mammittiirniq Ayuiqhaqatigi (NUHALT mik naunaittuq)
Pitquhitigut	Inirnikhamit Uqaudjaunik Inuit Pitquhiinnik Hulidjutikhat Mikhungnirmun Ilihaudjut Nunami Hulidjutikhat	Pitquhitigut	Nunami Hulidjutikhat Hanaukkanik Hanauyukhat Hulidjutikhat Inirnikhamit Uqaudjaunik Pitquhitigut Mikhungnirmun Ilihaudjut Niqaqinnaknik Iganig Angguniagutikhaliuqtut Ingilrutainnik Ihuaqhaffaaqhugitlu
Inungmiuvikhaqagumik	Inuuhirittiarnirmun Uqaqpakhimayainnik Makpiraaqarvingmunggaulutik (Iqalungni Makpiraaqaqvia) Pilimmaksarniq Iihagutaa (PEP)	Inuqatigiiknikkut	Inuuhirittiarnirmun Uqaqpakhimayainnik
Havaakhatigun	Uqaudjauyut Ayuiqharianikkut Havaagiktumut Havaaqhakiurnikkut	Havaakhatigun	Havaaqhakiurnikkut
Ilinniarnikkut	Iniktigumayut Ilihangnikkut (Pre-GED mik	Inuulrammiit Ihuinaaqtut	
		Qanugittuuyuq	Hulidjutikhaq
		Itiqtauviliqidjutimi	Nunavut Mammittiirniq Ayuiqhaqatigi

¹ Nunallaami Hanavingmi Hulidjutikhat: Una ilihaidjut piqaqtuq saivantiinnik katimadjutikhanik takudjutigilluaqaitlu aadlatkiq hivumuugutikhanik pidjutilgit ihuinaangnikkut hitamatlu aadlat ilihautikhat pidjutilgit nuliangnikkutigun.

² Pilimmaksarniq Iihagutaa (PEP): Pivallialirnimun inuuhirittiarnirmun talvuna piplutik nakuuqpiqaqtumik tuhaqtipkaiqatigiinirmun ayuqhautit nakuupkangnahuaqhugit.

³ Nunamingni Havaqatigiikkut: Himmauhaqhagut pittaalaqiyaami Nunaliqpauyap Iqalungni igluqpainnut, anggutit inirnit itiqtauhimayut ilauhainnaktut nunaliqpauyap Piniqharnahuaqhugu Havaatigut ihuaqhahugit hukpaluiqhimayut apkutit, apkutit ilitturipkaidjutait aadlatlu havaktauyukhat nunallaami.

⁴ Kisarvik Hulidjutikhaa: Ilihaqtiuvaktut Nunavut Iqaluktigut Imarmitugunlu Ilihaivikhaq Aadlatkiq Naniniuyunit, tualuni havainniinni ilihaidjut ikayurniatigut inungnut havaaqariamingnik ilihailutiklu inuuhiritiarnikhamunlu havaaniktiyauyaami.

	naunaittuq)		(NUHALT mik naunaittuq)
Kangiqlinirmi Maamitiivik			Ihumap Idjuhiinnik Munarittiarniq
Qanugittuuyuq	Hulidjutikhaq		Ninggaqtailinirmun Atuqtakhait
Itiqtauviliqidjutimi	RU nik Ipiraqtailidjutitqaqtut Taanngaqtailinikkut Piqatigiittiarnikkut Ninggahukyuaqtaliyutlu Uqaudjaunik Ihumailiqinikkut Anggutit Katimayiit		Ihumaliugutittiarnahuarnirmun Ihuilutauyunik Ihuaqhainiq Ninningaqaaktunut Ikayuutikhainik Ayu Ihumaliutkiqtaqtut Ninggahungnirmun Ihumaliutkiqtaqtut In'ngumanikkut Ihuinaaqtitauyumun Aktuqtauniq Mamihaidjutikhat Akhuuqtut Inuulram Quvianarniqtaqtun Piqatigiingniq
Pitquhitigut	Hanaukkanik Hanauyukhat Hulidjutikhat Nunami Hulidjutikhat Inirnikhamit Uqaudjaunik		Ihuinaaqtitauyumun Aktuqtauniq Mamihaidjutikhat Akhuuqtut Inuulram Quvianarniqtaqtun Piqatigiingniq
Kangiqlinirmi Maamitiivik (Pidjutihimmaqtuq)		Inuulrammiit Ihuinaaqtit (Pidjutihimmaqtuq)	
	Mikhungnirmun Ilihaudjut	Pitquhitigut	Nunami Hulidjutikhat Inuit Pitquhiinnik Hulidjutikhat Inirnikhap Ilihagutikhait
Inuqatigiiknikkut	Min'nguiqhirviinnun ⁵ Godim Uqauhiinnik Taiguangnik Pilimmaksarniq Ilihagutaa (PEP)	Inuqatigiiknikkut	Hanauyangnikkut Ayuikhanik Inuuhirmingni Atuqtakhait Upalungaiktait Inuulrammiit Inirninggngulihaaliqtunut (PAYA mik n
Havaakhatigun	Akhaluuhiqiyaami Ilihaqtiit Aanniqtuqagumi Parnatit Havagvingni Qayangnaqtunik Tamayanik Naunaiyautikhanik Atuqtakhait	Havaakhatigun	Hanauyangnirmun
Ilinniarnikkut	Apquti Inirnit Ilihariaquummikvikhamingnut Pivinga Aztec mik taiguangniq titirarnikkut ilihaudjut	Ilinniarnikkut	Iniktingnahurittut Anggayukhiit Ilihagu

⁵ Min'nguiqhirviitigun Hulidjutaa: auyami havariami hulidjutikhaq talvalu munaqtiqaqhutik ihuinaaryuanggittunut itiqtauhimayut halummakpagait ihuaqhaqhugitlu min'nguiqiinni nunamingni.

Inuinnainnaqni Idjuhiit Itiqtauhimayuni

Ilaliutiplugit Inuinnainnaqni Idjuhiit itiqtauviitni hivulliutigiyauvaktaat Havakviat. Itiqtauvilidjutinut ikayuqpagaik havaqpakhutiklu tahapkunanut ilihavikhanik atugakhaniklu havaktiinnut ilaliutiplugit Inuinnainnaqni Idjuhiinni. Malikhaqviqaqtutlu piqaqtittitutik pitquhikkut aadjikkutaanut ilihaidjutikhamik hivuliqtiqlugitlu itiqtauhimayut.

Uvani ilangani hitamanik ilanggavikhanik takudjutiyaami taapkuat aadlatkiingnguyut taapkunaniklu ilihavikhat havaktinut, pitquhitigun ayuiqhayut itiqtauhimayunut, atugakhatlu atuqtauvaktuniklu.

Hivulliqaanga ilangani nutaanguyuq ilaliutihimayuuq piliqhuni 2017 min 18 mun takudjutilluagiplugu havaanga Itiqtauvilidjutinutkut' pilihaaqtaat katimaliuqhutik inirnikhaat Taasiujarjuaqmi Mamisarviksamik Qanurturtitnik.

Tassiu jarjuaqmi Mamisarviksamik Qanurturtiit

2017 min 18 mun Itiqtauvilidjutinut piliuqtut inirnikhaat katimayikhainik atiqaqtuq Tassiu jarjuaqmi Mamisarviksamik Qanurturtiinnik. Una katimayit piliuqhimayuuq ihivriugiamingnik titirauyaqhimayunik Qikiqtani Itiqtauvik Mamittiirnguplkuni (QCHA mik naunaittuq). Ilaliutiplugitlu inirnikhaat haffuma havaangani piyaaqhainik naunairiami taaman igluqpak pidjutihimayaanginni ikpigiyauyuq huuq "mamittiirnguvaktuq". Una katimadjut piyaaqhainik piliuqhimayunik pitquhikkut atuqpagiaqhainik ihuaqtutlu hulidjutikhat ihuaqutikhainik: pipkaqtitaqlutik pitquhiinnik taapkunanut Nunavut Itiqtauliviliqidjutinut.

Qakungnguqmat katimayita havaagiyaqaliqtut ihivriungnirmun pivallivikhaniklu hulidjutikhainik, ilihainirmun atugakhaniklu Havagviata Ihuinaaqtulidjutinut. Ihumagilluaqtat Tassiu jarjuaqmi Mamisarviksamik Qanurturtiit imaa apiqhuivaktait hadjamin havaktut hivunilu havaktikhanik iititqtauvilidjutiinni. Ilanga havaaqhaq qiniqhiaplutik pivallivikhamik pitquhikkut kangiqhidjutikhainik itiqtauvilidjutini havaktiinnik.

Katimayita piqaqtut siksiniq inirnikhaanik hajd nunaqaqtut Qikiqtaaluk avikturvianni. Tamaita inirnikhaat atuqpagaik kivraqtuinirmun akiliqtuqtauhimaittumik nunavutim itiqtauvianni. Tahapkuat inuit akhuuqhahaiingnguyut hadjamin qangaminlu itiqtauhimavaktunik, ilitariplugit taapkuangnguyut qayarnaqutivalliattaqtunik aanniaqtailinirmun qanuqlu taapkuayut inuqarniit Nunavunmi.

Kivraqtuiyit Tassiu jarjuaqmi Mamisarviksamik Qanurturtiit pulaaqpagaik Kangiqlinirmi Mamittiirvia (RIHA) June 12 min 14 mun, 2017. Katimayita katimaqatigiyaik havaktiit, nunamiutat, inirnikhaatlu uqaqviqiplugit aadlatkiq piimayauyunik pidjutivaktait mamittiirvingmi.

Talvanga ammaktirutaanni, Kangiqlinirmi mamittiirvia pivaktut hakugikpiaqtumik nunallaami paatnaqatiivikhanik ilaliutiplugitlu inmik nunallaami illituripkaidjutauplutik. Uqagiyauyut iniktirutinut ayuqhautitlu nutaamik mamittiirvikhamik. Ihumagilluaqtauuyut angginiaqahutik taapkuat ihivriuqtaulutik: nappaktirinirmun, havaktikhanik, atugakhat, hulidjutikhanik.

Naunaittiagumaguvit haffuma katimadjutaannik nalvaanginnariqtut 2017 titiraanni *Tassiujarjuaqmi Mamisarviksamik Qanurturtiit - Pulaaqlugu RIHF nga.*

Ilihaivikhat Havaktinut

Ilihainiq atuqtauvilluaqtauyukhaq Itiqtauviliqidjutinut Havakviata akhuuqhaiyaami iliaqtitauyaanginnilu Inuinnait Idjuhiinnik. Ilihangnikkut Itiqtauviliqidjutini iliaqhimmaaqtitauyaanginni iliuraqtauyut talvani *pilimmaksarniq piyariuqsarniq mi* - pivalliadjutauyut atuqtauyukhanik ilihagutiit qun'ngiaqhutik, qun'ngiaqtittiplituk ayuiqhaqtittiyut, havakhimmaaqhugit havaakhat uuktuinnaqattaqhutiklu.

Ilihainiq ikayuqtiuyut havaktinut hivunikhaliuqtaat Itiqtauviliqidjutinutkut: imaa akhuuqhaiplituk pitquinahuaqhutiklu havaktikhanik Inuinnaqnik Nunavunmiunik. 2017 min 18 mut Havakvia nakuuyumik pidjutivaktut ikayuutiplugulu iliaivikhat takudjutipkaiplutiklu havaktinut upalunggaiyaanginni kitup havaaqaliriamingnik atan'nguyaip havaanggitnik hivuni. Amigaittut iliaittiaqtauvaktait munaqtigiyakhait havaanggitnik imaa piyaangginik havaktut nakuuyumik pivikhainnut tikiutilugitlu havaakhait munaqtiup.

Ataani ittuq naunaittiaqhimayunik ilihangnikkut tamainnut itiqtauviliqidjutini havaktinnut (havaaqakhimmaangniaqtunut, havakaffuktitauihimayunit ikakaffuktutlu) ihumaliuqplugit Nunavut takudjutihimaaqlugu pitquhitigunlu iliaqtitauhimaaqlutik.

NUHALT: Nunavut Mammittiirniq Ayuiqhaqatigiiplutiklu (Ilihagutit 1 2 lu)

Nalunaitkutaa	Hivullit malguuq NUHALT ngatni pidjutilluaqpaktut tuhaqtipkainikkut pittiaqatigiittiarnirmunlu itiqtauhimayunut. Havaktut ayuiqhavagait aadlanggayut havaagiyauyukhat taapkuatut apiqhuinikkut, uqaudjaunikkut, hulidjutikhanut ilihaiplutik ilihagutitiplugitlu, ikayuqtaqnahuaqhugitlu ikayuqtauyumayut havaanggitlu havaklugit. Ilihainiq pitquhikkut ihumagittiarniaqatut ihumaliutqiktikhimangmatta Hulidjutigivaktavut Avatipingni Qanuqlu Ihumaliuttiarnahuaqatigiiplugit Pivaktait (PCT mik naunaittuq) ilaliutigingmagitlu Inuinnainnaqni Idjuhiitni. Imaa piyaami nunataqatauhimayut havaktiit itiqtauhimayutlu akhungnaittumik ilitturiyaangganik nalunggittaayaangginik tuhaqtittiyuni ihumaliutqiktikhimayunik. Ilihaguti 1 kangiqhittiangnahurudjutiqaqtuq pittiaqattinnahuarilmun piqatigiiktunut ikiqlinahuaqhugitlu ayukhautigiyauyut. Ilihaguti 2 pidjutihimayut hivullirmit ilihagutimit pivikhaqatittunilu ikayuutikhanik ihumaliutqiktakhaniklu qanuqtun piyukhat itiqtauhimayunut ayukhaqapaktut idjuhikkut surrangnaqtunit imialukniklu akhuuqpangmatta, Imirnimrit I lumiutaqlirnikpakkahimangmatta, tuquffuktitauhimangmataluunniit.
Qanuq ilaliutihimayut Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Havaktut pivalliyavaktut tuhaqtipkainikkut atugakhaliuqhimayut munaridjutigiiplugit ayuiqhaudjutikkut atuhimmaaqhitiplutiklu (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq), havaktiit ayuiqhaqatigiiplutik ikiqliyaangginik ayukhautit ihumaaluutigiyauyuniku havaamingni (piliriqatigiinni/ikajuqatigiinni), havaktiit ayuiqhavaktut pittiaqatigiiplugit itiqtauhimayut (inuuqatigiitsiarniq), havaktiit ilauqatigiiplutik hitamani ubluni aadlanutlu tuhaqtittiplutik (tunnganarniq).

Pilimmaksarniq Ilihagutaa (NUHALT Ilihaguti 3)

Nalunaitkutaa	Pinggahuani ilihagutaanni NUHALT nganit piliuqhimayut ilihaiyumaplugit havaktiit ilihagutiyuaangginik ayuiqhavagait ittut ilihagutini atuhirmi malruungnilu itiqtauhimayunut ikayuqtauyumayunutlu. Havaktiit ilihaiyuvaktut takupkaqtitaqhugit itiqtauhimayut qanuqtun pivalliyukhat inuuhirittiarnirmun piqatainnut talvuun piplutik nakuuqpiqatumi tuhaqtipkainikkut ihuaqhaiplugit ayukhautit. Nutaat ayuiqhautikhat ilaliutihimmaaqtauginnaktut tamaitalu qitqaniittut aitnit Inuinnainnaqni Idjuhiinni.
Qanuq ilaliutihimayut Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Havaktiit hivuliqtigivagait itiqtauhimayut pitquinahuaqhugit nakuuqpiqatumi pittiarinikkutlu piqatigiayainnut (inuuqatigiitsiarniq), havaktiit itiqtauhimayutlu tuhaqtipkaiginnaktut qanuqtun pivaktainnik pidjutingmattauq ISV ngatnut PEP ilihadjutainnilu (tunnganarniq), havaktiit ilihagutivaktut ayuittamingnik NUHALT ilihagutainni 1 min 2 minlu itiqtauhimayunit (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq), havaktiit itiqtauhimayut havaqatigiipaktut ikayurnirmun tuhaqtipkaiyaami ilaliutigiyauyungnik nunallaamat (piliriqatigiinni/ikajuqatigiinni).

Ihumaliqidjutinut Inuuhirittiagutikhait Qilammiugutigiyauyut Aanniqtut Ikayuutikhait Ukiuqatqumi Inungginut

<p>Nalunaitkutaa</p>	<p>Pinggahuni ubluni ilihagumik titiqqamik inktigutimingnut tuniyauvaktut, MHFA Ukiuqtaqtumi Inungginut upalunggaiyavaktait havaktiit ikayuutikhainnik tapkuat pidjutivaktut ihumailiqinikkut aktungniit pidjutiqulugit hivumugaaluk ikayuutikhainnik. MHFA Ukiuqtaqtumi Inunggit katittutik Nunavut Nunattiaqlu Yukon lu ilihagtittivaktut atuqhugit nalunggitait ukiuqtaqtumi. Imaalu Ihumailiqinikkut Aanniqtuqaqqat Qilamiugutaugumi, una ilihagut ilitturipkaidjutiqaqtuq aktungnaktut akhungnaktut taapkuatut ahinunggauvikhaittutut ittutik, kitumi ukiumilu pidjutivaktut lhuittumik, tuquffinaktunik aktungnakhitiplutik nuutiquyaungmatta ilihagiaktukpakhutik ahinut.</p>
<p>Qanuq ilaliutihimayuq Inuinnainnaqni Idjuhiinni</p>	<p>Qanuqtun tuhaqtipkaiqatigiiplutik pittiaqtumiklu pilutik munariyarnikkutlu taapkunanut ihumailiqiyunut (inuuqatigiitsiarniq), pivikhaqaqtillutik ikayuutikhainik ihumailiqiyut itiqtauhimayut ikayuqtauyumayutlu (pijitsirniq), ilihaqtiplunilu havaktinut qanuqtun ikayuutigiakhiqaqlutik atuquplugit aadlatkiiq titiqqat iniktauhimayukhanik ikayuutikhamut talvani nalvaaqtaaqtuq ukiuqtaqtumi nunallaanggitni (qanuqtuurniq).</p>

Inuinait Pitquhianik Kangiqhipkaidjut Ilihaqtilutik

Nalunaitkutaa	2016 min 17 mun, Havakviata Itiqtauviliqidjutinut pidjutihimaaqtut qinikhiaplutik naliangnik ilaliutiyaamingnik Inuinait Idjuuhiitnik kanqikhipkaitillutik nutaanut havaktikhanut, nunataaqhimadjutiqanggittut havaktut, ilauyumayutlu nunataaqhimayut havaktut. Hivunikhaa pitquhikkut kangiqhipkaidjut ilihaivikhat pidjutiyaamingnik ihumaliuquplutik pittiagnikkut kangiqhimanirmunlu Inuit idjuhiit, pitquhik, qanggaraalungmi pidjutivaktainnik uqauhiatlu.
Qanuq ilaliutihimayut Inuinainnaqni Idjuhiinni	Ihumaliuqunahuaqlugit pittiagnikkut kangiqhinikkutlu Inuit pitquhiinnik (inuuqatigiitsiarniq), pipkainahuaqlugit nunataqatauhimanggittut havaktut ilauquplugit ayuiqhariamingnik nunaqatauhimayuni havaktut (tunnganarniq), ayuiqhalutik Inuit ilitquhiit, pitquhiit, uqauhiitlu (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq), nunataqatauhimayut havaktut tuniyauhimayut pivikhattiaqvikhanik takupkaqtitaqlugit havaat qauhimaniqlu talvaniinggittumi pitquhit ilihaividjutainni talvainnakmi ilihaqvingmi (qanuqtuurniq), havaktut ayuiqhaniaqtut pittiagnikkut munarittiagnikkutlu havakvianni pilutik aullaqlutik nunami (avatittinnik kamatsiarniq).

Aadlanik Ilihaivikhanik

Kangiqhittiagnaktumik Kangiqhipkaqtitalutik (Havaktiit Ayuittunit Iliharvigiyaulutik)	Piyukhat qulini ubluni qun'ngiaqlutik tamainni ikaangniit havakvingmi tamainnut takudjutiyaavaktut hivulliithavaktiit pivikhaqaqtittilutik kangiqhidjutimik munaqtiit auladjutainnut kangiqhittiaquplugitlu itiqtauviit. (120 ikaangniit)
Aanniqtuqaqqat Parnautit (First Aid)/CPR lu	Aanniqtuqaqqat Parnautit (First Aid) CPR miklu piqaqtukhaq iniktigutaannik naunaitkutimik. (15 ikaangniit)
Havakvikyuani Qayarnaqtut Hunavaluit Naunaitkutait Qaritauyakkuuqhimayut WHMIS mik naunaittuq	Havakvikyuani Qayarnaqtut Hunavaluit Naunaitkutait Qaritauyakkuuqhimayut WHMIS mik piqaqtukhaq iniktigutaannik naunaitkutimik. (8 ikaangniit)
COMS Ilihaidjutaa	Ilihainiq aturniatigun Itiqtauviliqidjutinut Munariliqidjutikhat (COMS mik naunaittuq), ilaliutilugitlu upalunggaiyainik titiqqidjutinik naunaitkutikhanik titiraqtauhimayuniklu. (16 ikaangniit)
JIBC Ilihaquti 1	Maligaliqiyitkut Havakviat British Columbia mi (JIBC mik naunaittuq) ilihapkaivaktait pidjutiplugit kangiqhidjutikhat Itiqtauviliqidjutinut, maligaliuqhimayunik, aadlaniklu pitquyayunik. (30 ikaangniit)
JIBC Ilihaquti 2	JIBC kut ilihapkaivaktait pidjutiplugit havaanggit itiqtauviliqidjutini havaktiinggat ilaliutiplugitlu kaffiuqtaqhutik pivaktut qanurittuuyaakhainik itiqtauingmi, kitiqihugitlu itiqtauhimayut qinikhianirmunlu. (30 ikaangniit)
JIBC Ilihaquti 3	JIBC kut ilihapkaivaktait pidjutiplugit pidjutihimaaqvikhaat Ilihaqutimin 2 ilitturipkaiyumaplugit qilamiugutayut aanniqtut aanniaqtut, uqauhikkut in'ngattaqtailiyaami qanuridjut havaanggit, aturnialu aanniqtaugudjutigittaaqtunik. (30 ikaangniit)
Itiqtauingmi Atan'nguyap Ilihaqvikhaat	Ilitturipkainik Itiqtauviliqidjutinut Atan'nguyait qanurilidjutiqaqqat atan'nguyaviliqidjutikhat hivulliitlu takuyavaktut havakviitni hivuliqtiridjutikhat talvuuna pilutik "hivuliqtip atan'nguyaviliqidjutikhatut". (30 ikaangniit)

Pitquhikkut Hulividjutikhat Itiqtauhimayunut

Inirnikhamit Uqaudjaunik	
Itiqtauvik	Tamaita Itiqtauviit
Nalunaitkutaa	Inirnikhaat nunallaamin (havaktitauyuq itiqtauvingmit akiliqtauvaktuqluunniit katimadjutikhaatigun)pivikhaqaqpaktuq inungmun amihununutluunniit katimayut uqaudjauyipluni itiqtauhimayunut. Itiqtauhimayut atuinnaiaqaqtutlu haffuma mikhaatigut ayuiqhalugit pitquhikkut havaaqqhanggit, naalaklugit Inuit unipkaanggitnik, uqaqviqattaqlugitluunniit ilagiiknikkut
Qanuq ilaliutihimayug Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Ilihaipkaivaktuq itiqtauhimayunut qanuqtun pittiaqatigiiktukhat aadlanut pittiaqhimmaaqlutiklu (inuuqatigiitsiarniq), ayuiqhalutik aadlatkiqnik havaakhanut qauhimalutiklu uqaqattaqhutik pidjutihimmaangnikkut (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq, avatittinnik kamatsiarniq).

Inuit Pitquhiitnik Hulidjutikhat (ICSP mik naunaittuq)	
Itiqtauvik	Qikiqtaalurmi Itiqtirviat BCC mik naunaittuq, Makiriarvik, NWCC, YO, CRC
Nalunaitkutaa	Itiqtauvilidjutinut havaktiit pivikhaqtauvaqtut nunami hulidjutikhanik itiqtauhimayunut taapkuatut: an'nguniaqnikkut, iqalliqinirmun, huradjaviliqinikkut, ahiqpaniillaklutik hunavalurniklu. Imaalu, itiqtauhimayut talvaniitpakhutiklu ICSP Hanaviatni ayuiqhaqhutik qanuqtun qun'ngiaktittinirmun in'ngilraat hanalrutainnik pitquhikkut ilihaidjutinik.
Qanuq ilaliutihimayug Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Ilihaipkaivaktuq itiqtauhimayunut pittiangnik munariniqlu nunamut huradjanunutlu (avatittinnik kamatsiarniq), qanuqtun ihumaliurarhanik nutaanik qanuqlu ikayuqtaaqnun nunami (qanuqtuurniq), ayuiqhalutik nunami pitquhikkutlu havaanggit qun'ngiakhutik atuqhugitlu (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq), ICSP iqatait qakunggukkat ayuiqhaniaqtut havaqatigiittiarnikkut tikiutilugitlu hivunikhait uqaqattaqlutik pilutik (tunnganarniq, aajiiqatigiinni, piliriqatigiinni/ikajuqatigiinni).

Hanaukkanik Hanauyukhat Hulidjutikhat	
Itiqtauvik	Makigiarvik, RIHAF, KIC, CRC

<p>Nalunaitkutaa</p>	<p>Itiqtauhimayut (ikayuqtaugiplugit inirnikhaat havaktutluunniit) ayuiqhakhutik hanaukkatigun tamaita. Atuqtakhat ikpingnaktut itiqtauhimayunut tuniyauvaktut maningmik ikayuutikhainnik pivikhaqaqtittiyaangginik ilamingnut akiliqtuiplugitlu kuatiliqidjutiit itiqtauhimatillutik huli. Imaalu pidjutivakhutik havaagiyauttialiqpagaat itiqtauhimayut iniktigutingginmagit ilihagutikhat anggilaqvikhaanni.</p>
<p>Qanuq ilaliutihimayug Inuinnainnaqni Idjuhiinni</p>	<p>Itiqtauhimayut ayuiqhavaktut hanaukaliurnirmun qun'ngiakhutik, takudjutipkaiplutik pidjutihimmaaqtutiklu (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq), ikayuutikhainnik ilamingnut itiqtauhimatillutik (pijitsirniq).</p>

Miqhungnirmun Ilihaudjut

Itiqtauvik	NWCC, RIHF
Nalunaitkutaa	Itiqtauhimayut havaqatigivaktait nunallaamit inirnikhaq piliuriami piliurnirmunlu aannuraaqhainik inmingnut ilamingminutlu. Inirnikhaq ilihaipkaingginaktuq miqhungnirmun, kihimi uqaudjauviuvakhunilu pidjutiplugit ihumakkt ihumaaluktut ikayuqpakhugit arnait mikhuqtillutik.
Qanuq ilaliutihimayut Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Itiqtauhimayut ayuiqhautauvaktut inirnikhamin miqhuriami (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq), ikayuqhugitlu uqaudjauplugit ihumaaluktut uqaqqatigiiplutik, (tunnganarniq) pittiaqatigiinahuaqquplugit tamaita itiqtauhimayut (innuqatigiitsiarniq), upalunggaiyaiyaqhutik pivikhaqariaginnilu aannuraaqhainnik ilaita (pijitsirniq).

Nunami Hulidjutikhat

Itiqtauvik	KIC, RIHF
Nalunaitkutaa	Piqangginamik Inuit Pitquhikkut Hulivikhainnik, ukuaq malruuq itiqtauviit avataani lqaluup piliuqtut piqariamngnik nunami hulidjutikhamik. Havaqatigiplugit havaktiit, inirnikhat nunallaamilu angguniaqtiit, una hulidjutikhaq ilaliitivaktuq aullaangnirmun anggunahuaqhutik aadlatlu nunami hulidjutikhanik.
Qanuq ilaliutihimayut Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Ilihaipkayuq itiqtauhimayunut pittiangnikkut munariniqlu nunamut huradjanunutlu (avatittinnik kamatsiarniq), qanuqtun nutaanik ihumaliurnik ikayuutikhaniklu atuqtakhanik nunami (qanuqtuurniq), ayuiqhalutiklu nunami pitquhiitlu atuqtavaktunik qun'ngiaqhutik ayuiqhanahuaqhutitlu (pilimmaksarniq/pijariuqsarniq).

Pitquhitigut

Itiqtauvik	KIC, RIHF
Nalunaitkutaa	Tamaita KIC kut RIHF kutlu aadlatkiiqnik pitquhikkut hulidjutikhainnik pivikhaqaqtut pidjutittaahutiklu kitumi ukiumi pidjutigiplugit kituni nunalittihimayuni. RIHF kunni, havaktiit pivallivikhamik piliuqtut pidjutiplugit mukpauyaliurnirmun, igluliurnirmun kaabikhamiklu nappaqtirinirmun. KIC kunni, havaktiit nunallaamilu inirnikhat pivallivikhamik piliuqtut pidjutihimayut miqhurnirmun, iganirmun niqainnanik, hanalgutikhaliuqhutiklu ihuaqhaqhutitluunnit anggutikhat.

Qanuq ilaliutihimayut
Inuinnainnaqni
Idjuhiinni

Ilihaipkaiyuq itiqtauhimayunut qanuqtun nutaanik ihumaliuqtaaqut ikayuqtiulutiklu atuqhugit hunavaluit (**qanuqtuurniq**), ayuiqharnik aadlatkiiqnik pitquhikkut havaangit qun'ngiaqhutik, pinahuaqhutik, uuktuqhimmataqhutiklu (**pilimmaksarniq/pijariuqsarniq**), havaqatigiikhugit havaktiit, inirnikhat aadlatlu itiqtauhimayut iniktiriarningnik havaaqhat hivunikhatitlu (**piliriqatigiinni/ikayuqatigiinni, aajiiqatigiinni**).

Atugakhat Atuqhimmaaqtakhaitlu

Hadja itiqtauviliqidjutinut atugakhait ikittut ilaliutinirmun Inuit Idjuhiinnik. Kihiani, pigiaqtitauppat, nutaaq *Itiqtauviliqidjutinut Maligaa* 2018 min 19 mun ilaliutilgit ihuaqhaqtauvikhaqaaqqat Inuinnainnaqni Idjuhiinnik ilaliutivikhaqaaqatta. Hapkuat aadlangguktaugumik, Itiqtauviliqidjutinut havaktiit piniaqtut ihuaqhailugit uplumimut Pitquyauynggit Pitquyahimayakhaitlu imaa atugakhat pidjutiyaangginni puigugakhaunggittunik nakuuhivalliaviadjutikhainnik.

Kihimi, kitumi itiqtauviinni piliqtut inmik ilaliutiyaangginnik Inuit Idjuhiinnik atuqpakhugitlu ubluq tamaat. Hapkuat ataani taapkuatut atuqtauvaktut:

Pullaangnik Inirnikhanut	
Itiqtauvik	NWCC, RIHF
Qanuriliuligtut	NWCC mi, arnait itiqtauhimayut pulaaqpaktut Inirnikhat Qammaq Iqalungni ikayuqlugit tuninguiqtigiplugitlu talvani ittunik inirnikhat. Itiqtauhimayut pulaaqatigivaktit uqaqvigiplugitlu nunalihimayut, tuhaaplugit pitquhiitnik unipkaanik ayuiqhautigiyauplutiklu havaaqhanut. Itiqtauhimayut ikayurniaqtautlu inirnikhait mikkaugaluaqtillutik iglukpami. Kangiqliniqmi, itiqtauhimayut Ikayukpaktut Nunallaami pulaangniaqtait inirnikhat pualrihiktauyukhat tunmitkait ihuaqhaffaaqlugitluunniit hunavaluit ihuaqhaktauyukhanik.
Qanuq ilaliutihimayut Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Itiqtauhimayut ilauyutut itpaktut nunallaami inirnikhaanut talvaniitpaktutlu itiqtauhiugumik (innuqatigiitsiarniq), itiqtauhimayut ikayuqpakhimmaaqpaktait nunallaami inirnikhat (pijitsirniq).

Ublaami Katimadjutit	
Itiqtauvik	Makigiarvik, YO, KIC
Qanuriliuligtut	Havaktiit itiqtauhimayutlu katimavaktut ublaaq tamaat uqautigiplugit hivunikhait qanuriliuqtukhatlu ubluummaanmi. Ihumaliuqhimmayut piumayayutlu uqagiyauvaktut uqaqatigiikhutik amigaitqiatlu huliumayut piliqpagaat.

Qanuq ilaliutihimayuuq Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Itiqtauhimayut pitquivaktut ihumagiyangmingnik ilaulutiklu uqaqtigiiligaikpatta (tunnganarniq), ihumaliugutayut pitquivaktauyumayunik pivaktut uqaqtigiiplutik tamaita havaktiit itiqtauhimayutlu (aajiiqatigiinni), tamaita havaktiit itiqtauhimayutlu tikiutivaktut un'ngivayutungguunggittumik idjuhikhainnik nakuuyumiklu inuuhikhaqtittiplutik havaqatigiittiaqpangmatta (piliriqatigiinni/ikajuqatigiinni).
--	--

Nunallaami Inirnikhanut Nigipkainiq

Itiqtauvik	BCC, Makigiarvik, RIHF, NWCC, KIC
Qanuriliuliqtut	Niqainnait ICSP kunnit talvangaluunniit Nuna Hulidjutivaktuni angguniaqtut atuqtauvaktut nunallaami nigipkaiplutik inirnikhanut itiqtauviitni. Inirnikhat ilauyutluunniit nunallaami niriyaqtuquyauvaktut unipkaariamingniklu.
Qanuq ilaliutihimayuuq Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Itiqtauhimayut niqitaqpagaat niqainnainnik inirnikhanut nunaliqatihimayainnutlu (pijitsirniq), itiqtauviit katimadjutigiliqpaktait ilaliutiplugit inirnikhat nunaliqatihimayaitlu (tunnganarniq), itiqtauhimayut taniqtauuyut pittiangnikkut munarinikkutlu huradjanut ayuiqhaqhugit hananirmun pitquhiit hanalrutainnik (avatittinnik kamatsiarniq).

Munariyauhimmaangnik

Itiqtauvik	Tamaita Itiqtauviit
Qanuriliuliqtut	Taimaatun piqattaqpaktut itiqtauhimayut anggilragaanggamik nunamingnut ihumaalurnikkut ikayuutikhatlu ikittuvallaapaktut. Ayungnakpaktuq nuutirut pidjutihimmaaqpakhimayunik munaqtaunikkutlu pivikhaqariangmat itiqtauviitni. Itiqtauhimavaktut pitquiquyayuyut hivayaqlugit itiqtauvingmut ayuqhagaikpatta havaktiit havaqhimmaaqpangmatta ubluraaqluk unnuaraaluk tamaat.
Qanuq ilaliutihimayuuq Inuinnainnaqni Idjuhiinni	Pidjutihimmaangnik munaridjahimmaaqlugut pittiangnik munarittiangniklu iqatainnut itiqtauhimayut (innuqatigiitsiarniq), uqaqviigiinnaqhimmaaqlugit qinuhigimaittumik itiqtauhimaaqativaktainnik ikayuqtauuyumayut (tunnganarniq), havaktiit havaqatigiyakhait itiqtauhimavaktut ilauyutlu nunallaami imaa piyaakhainnik munaqtittiangnikkut (piliriqatigiinni/ikajuqatigiinni).

Ihumaliqinikkut Ikayuqtiit Itiqtauhimaliqidjutini

Havakhimmaqtut Ukiuq Tamaat Ihumaliqidjutinut Havakviit (2017 min 18 mun)

Qikiqtaaluup Itiqtauvia Makigiarvingmilu	Ihumakkut Ayuittiaqhimayuq Inirnikhaq Uqaudjauyi
Kangiqlinirmi Maamitiivik	Hulidjutikhamut Uqaudjauyi(malruuq)
Inuulrammiit Ihuinaaqut	Munaqhi
Nunavut Arnait Itiqtauiat	N/A
Kugluktup Ilavut Itiqtauvia	N/A
Uttaqivik	N/A
<i>Tamaita itiqtauviit ikayuqtauvaqtut inirnihaniit nunamingni akiliqtuqtauvaqtut maningmik havakkaffuktitauplutikluunniit kaantraaktigun.</i>	

Paatnagiiktut Havakviit Maligaliqiiytikunnit Munaqhiliqiiytikunnilu

Aullaqtilihaaliqitillugu 2014, Havakviata Maligaliqiiytik, Itiqtauviliqidjutinut Havakviata Munaqhiliqiiytikutlu, Ihumaliqiiyt Havakviata paatnanggulihaaqpaqtut ikayuutikhainnut ikayuqtauymayunut itiqtauhimayut ihumaliqidjutiyunut. Talvanga, Havakviit qinikhiavaktut ihariagiainnik ikayuutikhainik talvainnakmi itiqtauviinni.

2017 min 18 mun Itiqtauviliqidjutinut havaktiit uqaqpaqtut Havagviannut Maligaliqiiytikunnit malruungnik Havagvia Munaqhiliqiiytikut hivuliqtivagainnik havaaqhanik. Hivulliqpaaq Havagviata Ihumaliqidjutinut Angut arnaqluunniit Tuquffihuktitauihimayutlu-Ilitturiyauyut Katimayit havakpaqtut pivalliavikhat pitquhikkut atuqhutik ihuaqtut tuquffihuktunut ikayuutikhainik ikayuqtaulutik Kanatian Institue of health Ihivriuvianit. Tugliattaq Pimmarikharnikkut Inuuhirittiarnikkut Havagviat ayurnaittumik ihivriuvikhaq Ipiraqtailidjutiqaqtutigut Tuquffuktitauyutlu Mamittirvikhainniq Nunavunmi.

Qikiqtaaluup Itiqtauvia Makigiarviklu

2017 min 18 mun ihumaliqinikkut ayuittiaqhimayuq havaanga Qikiqtaaluup Itiqtauvianni inuqanggittuq huli. Hadjattaq, havaqhimmaaqpaqtuq Munaqhiat Inuulrammiit itiqtauvianni ikayuqpaqtuq uqaudjaunikkut inirririnnut itiqtauhimayunut ikayuqtauhimmagumayunut ihumaliqidjutikkut. Itiqtauhimayut ihivriuvikhaq pulaaqhugu ihumaliqinikkut ayuittiaqhimayuq havaqatannut ihuaqhaqhimagiiqhimayunik Havagviatanit Munaqhiliqiiytikut.

Itiqtauvingmi atan'nguyait havaqhimmaaqpaqtut havaktikhaqhiuqhutik ihumaliqidjutinut havaaqhaanik Qikiqtaaluup Itiqtauvianni. Imaalu, atan'nguyait niriutut maniqhaaqhamik piqaqhimmaariami havaqhimmaaqtukhamik ihumaliqinikkut havaaqhaani Makigiarvingmi malikkuutiplugu inuqatquq

atiliurhimayumik ihumailiqinikkut munaqhimik pipluni havaami itiqtaulingmi atauhirmun ukiumun malikkuutigiplugu Nunavut Inminiiqtailinirmun Ihumaliutqikhaanga.

Kangiqlinirmi Maamitiiqvik

Itiqtauhimayut piinnariaqaqtut ikayuqtaaqtauyut ihumailiqinikkut qilamiugutaugumik. Ikitkaluaqhuni ikayuqtauvikhanut ihumailiqinikkut Kangiqlinirmi, Itiqtauviliqidjutinut Havagviat havaqatihimmaaqtaut Havagviata Munaqhiliqiyitkut ilitturipkaiyumaplugit ihumagiyaunyuk ilitarilugitlu havagviuyut ihumailiqinikkut nunallaami.

Kangiqliniq Mammittiirvia havaktiqaqtut malruungnik uqaudjauyikhanik ayuittunilu ihumailiqiyunut uqaudjauvikhannik inirnikhatlu nunallaamingnit atuqtauvaktut inungmut uqaudjauyiuplutik piumakpatta itiqtauhimayut. Itiqtauviat qinittiaqpagaat pitinnatik talvunggaktitautinnatik itiqtauhimayup ihumailiqattariaqhannik anggiktautinnatik Palihimatkunnit.

Nunavut Arnait Itiqtauviat

Nunavut Arnait Itiqtauviat uqaudjautiqanggituq ihumakkutlu ayuittiaqhimagiyunik havaktikhaqanggituniklu. Ihumailiqinikkut pivinga atuinnarialgit talvuuna pilutik Nunallaami Ihumailiqinikkut Ipiraqtailidjutiqaqtuq talvani Havagvianni Munaqhiliqiyitkut. Imaalu, havaqhimmmaqtuq Munaqhi Inuulramiit Itiqtauviannit uqaudjauviuvaktuq inirririnnut itiqtauhimayunut.

Kugluktup Ilavut Itiqtauvia

Kugluktup Ilavut Itiqtauviat amigaittunik pitquhikkut pidjutivaktut pittiaqpakhugitlu ihumailiqiyunut ikinmata un'ngahikkamiklu. Ihumailiqidjutikkut uqaudjaunik (pivaktut paatnagiiplugit nunallaami Ihumailiqidjutikkut Munaqhia Munaqhiliqiyitkunnit) talvunggauginnaqtuq ihariagiyaugaanggat ihariagiyaugumiluunniit.

Talvulluaq Ilavut Itiqtauviat pidjutivalluaqpaktut inirnikhamik havaktimiklu ilauplutik ikayugumaplugit Itiqtauvianniittunik. Atauhiaqhutik havangnaktilluni uqaudjauvaktut uqaudjauyilu inirnikhaangupluni nunallaamin. Havaktut Ilavut Itiqtauvianni ilihagtitauvaktut pinggahuni ilihagutikhanik Nunavut Mammittiirnikkut Ayuiqhaqatigiingnikkutlu (NUHALT mik naunaittuq), ilihaidjut pilluaqtauvaktut Itiqtauviliqidjutikhanut havaktiinnut Nunavunmi. Una ilihaidjut pidjutilluaqpaktuq pittiangnikkut tuhaqtipkailigaigumik, nakuuqpiagtumik nakuuhiliqluni ayukhautauvaktuq, inmi ayuiqhautinahaqhutik anullaqhainikkut, ihumaliuttiangnikkutlu. Inuit Idjuhiit ilaliutivaktait uvani ilihaidjutimi, taapkunaniklu munarittiaqhahugit ihumailiqidjutikkut pidjutinggit.

Uttaqivik

Uttaqivingmi ikittut havaktiit taimainmat ahinit ikayuqtauyumavaktut ikayuqtikhanik ihumailiqidjutikkut. Ihumailiqidjutikkut uqaudjaunik uqaudjaungginnarialgit Havakviatnit Ihumailiqidjutinut Havaktiit Tukisigiavik Katimayiingalu pitquhikkutlu uqaudjaunik inirnikhaanit nunallaami. Nunalihimayut ilaungginnarialgit kitumi piumakpatta.

Inuulrammiit Ihuinaaqtuq

Ukiuni atulihaaqtuni Munaqhiit, Inuulrammiit Havaktinggit, Takuyuktuq Inungnik Atan'nguyait havaktiit uqaqtut amigaiquummiktut ihumailiqidjutikkut itiqtauhimayuni inuulrammiit. Itiqtauvik havaktiqaqtuq

havaghimmaaqtumik talvainnakmi Munaqhimik ikayuutigipluni havautituqtauyukhanik pivikhaqaqqat, munariniq, utiffaaqtinnatik nunamingnut upalunggaiyainirmun inungnut ihumailiqivaktunut. Una havaaqaq ihuaqpiaktuq Ihuinaaqtunut Inuulrammiit Munaqhi havagpangmattaq aadlanik uqaudjauyiungginnaqhimaattumik nakuuhivalliayaangginiklu talvaniitunut, kihimi kangiqhipkaipluni hunanik hivuliqtiuplunilu Inuulrammiit Havaktiinnut qanuqtun ihuaqpiaktumik ikayuqtukhat inuulrammiimut ihumailiqiyumut idjuhiaminilu ayuqhautiqaqtunut. Munaqhiliqiyitkut ikayuqpaktut takuyayaangginik nunallaami ayuittiaqhimayut ihumailiqidjutinut munaqhiit piyaaqpiariangginik ihuaqtunik havautikhainik upalunggaiyaqhimayunik pidjutihimmaaqlutik utiffaagumik nunamingnut.

Munaqhiliqiyitkut ikayuqpaktaitlu itiqtauhimayut inuulrammiit havaani Grinnell Place ngani Inuulrammiit Ihumailiqidjutinut havaktiitlu Akausisarvingmi. Munaqhi himmauhimakaffuktaituuyuq kantraatigun itiqtauvingmi upalunggaiyaqpagaitlu ihivriuqtauvikhanut nakuuhivalliayaangginiklu upalunggaiyaidjutinik pulaaqhugit ihumailiqiyit havaktiit. Ihuinaaqtut Inuulrammiit havaktigiyait havaqaqtigittiaqpagait Havagviata Kivraqtuiyip Nutaqqanut Inuulrammiinutlu inuulrammiit ihumailiqidjativaktut ayuqhautilgit maligaliqinikkut piyaamingnik ihuaqpiaktunik nakuuhivalliayaangginik talvuunakpiaq maligaliqidjutikkuutigit.

Itiqtauviliqidjutinut Nunallaami

Itiqtauviliqidjutinut Nunallaami nakuuyuq ikayuutaungmat ikayuutikhainik itiqtauhimayup nuutigutikhaanut upalunggaiyaidjuraa nunallaamun - talvallaq inuup ihumailiqivakpat ikayuqtauyukhaq. Itiqtauhimayuyq apiqhiinariaqaqtuq ihumailiqidjutinut uqaudjauyikhamik kituni naliangnik itiqtauviinni Nunavunmi, kihimi utiffaagumi nunamingnut aktungnangniaqtuq ikayuutikhat.

Ikitpallaagamik ihumailiqidjutikkut ikayuutikhat nunallaami, Nunallaami Itiqtauviliqidjutinut pivalliyut Ikayuqtauyumayuyq Ihariagiyainnik Qayarnagutainnik Ihivriuqtauyukhat. Ihivriugut pidjutilluaqtuq mihingnautikkut nakuuyaami inungmun pidjutiupluni aitnik ilihautikhanik munaqtaudjutigiplugu malikhaqaqtuqarman kuatiguirami. Itiqtauviliqidjutinut Nunallaami Havaktiit ilihapaktut ayuiqhautiuplutik tamainnik ayuiqhaqpagainnik hivuliqtiuhimmaaqhutiklu ayuittunit iliharvigiyayutlu tahapkunanit Avikturviinni Itiqtauviliqidjutinut Nunallaami Munaqtiinnit. Ikayuqtauyumayuyq Ihariagiyainnik Qayarnagutainnik Ihivriuqtauyukhat ihumagilluaqpagaitlu Inuinnainnaqni Idjuhiit ilaliutihimayut tamainni ilihautikhani.

Una ilihaut piliuqhimayaat April 2018 mi ikayuqtauplutik NUHALT ilihaiyiinni havaqatigiplugitlu havaqatigiiktut kiudjutivaktauyunit takudjutilraaqtavaktut havaktiinniit. Talvanga malruungnik ilaliutihimayut havaqatigiiktut katimadjutainnik pivaktut (piyut tamaita avikturviit Nunavunmi). Iniktirutimun havaqatigiiktut piniaqhimayut September 2018 mi talvani Ikayuqtauyumayuyq Ihariagiyainnik Qayarnagutainnik Ihivriuqtauyukhat iniktayaami ikayuutikhatlu aadjiliuqtauyaangginik.

Ayukhautigiyauvaktut Pihimaqaqtukhaunggittunik

Pihimaqaqtukhaunggittunik liraqtuqtauhimayunik hunavalurmik pihimaqaqtumikluunniit nalvaaqtauhimayumik itiqtauingmi inungmitluunniit itiqtauingmiittumik. Pihimaqaqtukhaunggittunik liraqtuqtauhimayunik hunavalurmik nalvaaqqata tiguyauniaqtut itiqtauviinni havaktiinnit, kitkuugaluaqtilluni piutigiyainnik.

Hadja pihimaqaqtukhaunggittunik naunaitkutigiyauliqtut talvuuna COMS tigut (Itiqtauviliqidjutikkut Ihuinaaqtum Munarinia mik naunaittuq) qaritauyakkuuqhugit takuinnariaqaqtainnik tamaita itiqtauviliqidjutikkut havaktiinggit. Tamaita pidjutihimayut piqaqtukhaunggittunik titiraqtaiaqtavaktut talvunga iliuraqtauvakhutiklu COMS nut titiqqiviliqidjutautigut. Naunaitkutait haffuma ukiuq tamaat titiraa piyauhimayut qaritauyakkuuqhimayunit ihivriuqtauvakhutiklu qaritauyakkuuqhimaittumik.

Pihimaqaqtukhaunggittunik iiraqtuqtauhimayunik hunavalurmik naunaittut aadlatkiingnik pinggahunik: qayarnaktut, iminggangnaktut, kuingginnaqtunikluunniit. Kangiqhidjutit hapkuninga pihimaqaqtukhaunggittunik nalvaaqtaaqtaait naittuni ilitturidjutini makpirviani 4. Qanurittuuqpat pihimaqaqtukhaunggittumik, itiqtauhimayut ihuinaaqnahugiyauniaqtuq iluani talvuuna *Itiqtauviliqidjutinut Maligaanni uvaluunniit talvuuna Ihuinaagutinut Maligaanni Kanatamut.*

Qikiqtaalup Itiqtauvianni, amigaitqiyauvaktut pihimaqaqtukhaunggittunik inaigutigivallaaqpakkamik munarittiaqtauuyukhanik itiqtauhimayunik. Itiqtauviliqidjutini aniqattaqtunik aimaviannit itiqtauhimayut, iminggaknaktunik atuqtaulluaqpaktait naunaitpaktuq ihivriungnikkut hiraqqluriaqhainnik ihivriuqattaqpangmagit.

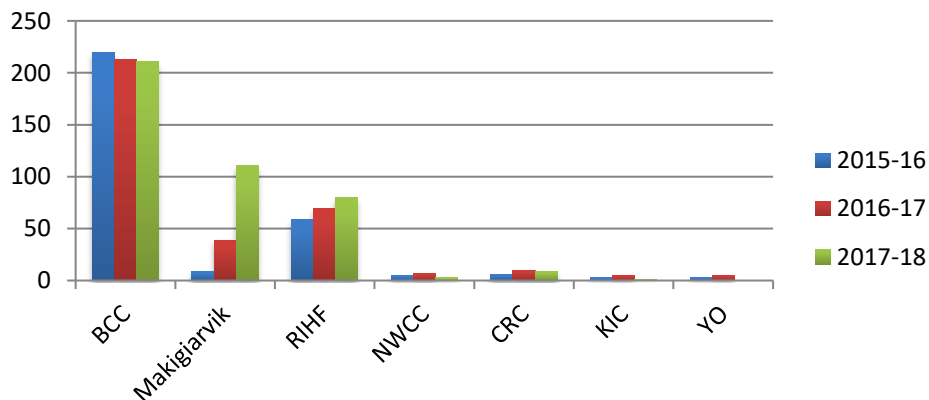
Ayukhautigiyauvaktut Pihimaqaqtukhaunggittunik pivakkamik Tamainni Itiqtauviinni (2017 min 18 mun)					
Itiqtauvik/Qanurittuq Pihimaqaqtukhaunggittuq	Qayarnaktu q	Imialuk Hiraqluit	Kuiginnaqt ut	Nutqaqtirinikk ut	ATAUTTI MUT

Qikiqtaalup Itiqtavua	30	33	109	39	211
Kangiqlinirmi Maamittiirvik	2	21	57	0	80
Makigiarvik	2	16	93	0	111
Uttaqivik	0	9	0	0	9
Nunavut Arnait Itiqtavuat	0	0	3	0	3
Kugluktup Ilavut Itiqtavua	0	1	0	0	1
Inuulrammiit Ihuinaaqtut	0	0	0	0	0
ATAUTTIMUN	34	80	262	39	415

Ihivriungniq Pihimaqaqtukhaunggittunik Naunaiyautit

Taimmainni pihimaqaqtukhaunggittunik nampait amigaiquummiktut 2015 mit 16 mut talvunga 2016 mit 17 mut nampait 14 pusan'ngupluni (305 mit 348 mut) taita 2016 mit 17 mut talvunga 2017 mit 18 mut nampait 19 pusan'ngupluni (348 mit 415 mut). 2017 mit 18 mut tamaita itiqtauviit takuyut ikiqliyuummiktunik pihimaqaqtukhaunggittunik kihimi taimaa pinggittut Makigiarvingmi Kangiqlinirmilu Mamittiirviaganni.

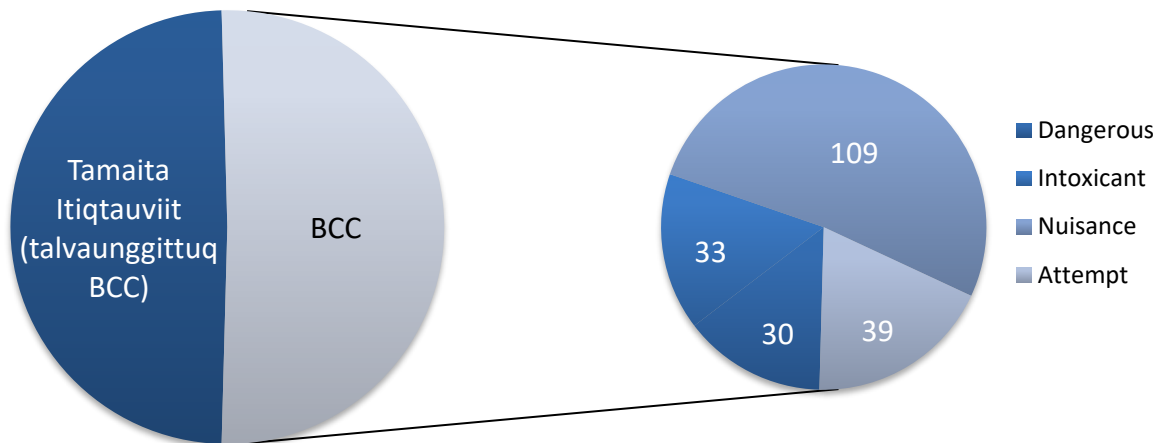
Atauttimun Ayukhautigiyauvaktut Pihimaqaqtukhaunggittunik

Maniliqiyit Ukiunganni 2017 mit 18 mut, Qikiqtani Itiqtavianni takuvaktut amigaiquummiktunik nutqaqtirinikkut ayuqhautigiyauvaktunik. Nutqaqtirinikkut ayuqhautigiyauvaktunik Qikiqtani Itiqtavianni amigaiquummiktut 144 pusanmik (talvamit 16 39 mut), naunaiyautigiplugit atulihaaqtunit malruuq ukiut. Taimaitkaluaqhutik nakuuyumik aadlangguktunik, Qikiqtaalup Itiqtavua amigaitqiyauvaktut pihimaqaqtukhaunggittunik tamainnit atauttimut itiqtauviitnit. Talvullangmit kuingginnaktunik pihimaqaqtukhaunggittunik, iminggaknaktunik nalvaaqtavaktut malikhutiklu qayarnaktut.

Piqaliquhuni amigaiquummiktunik ayukhautigiyauvaktut pihimaqaqtukhaunggittunik Makigiarvingmi, taimaittungnaqhiyut amigaiquummigamik itiqtauyut talvani. Nampait itiqtauhimayunik talvani

Makigiarvingmi amigaiquummiktut 27.7 pusanmik qitqami 2016 mit 17 mut talvanilu 2017 mit 18 mut, tamaita titiraqtauhimaqut idjuhiit amigaiquummiktutlu. Akihaqturiami hamna, Makigiarvik naunaipkaqtaat IluamitHilangmut Hulidjutivikhaat. Una hulidjutikhaq ilitturipkaiyut ipiralimaittuutiqaqtutigun tunihiviqaqhutiklu naunaiyautikhanik ayuittunik ihumaliutqitkhanik. Ilitturiligumikku hamna hulidjutikhaq itiqtauhimaqut, Itiqtauviliqidjutinut niriutqut ikayuutigiumayaat huunggittut idjutihinni takuvaktainnik iluani itiqtauviinni.

Hanaqidjutikhat Munarittiariami Ikiqlinahuangnikkutlu Piqaqtukhaunggittunik

Pidjutihimmaaqpaktait hanaqidjutikhanik munarittiariami ikiqlinahuanghugitlu talvunggaktukhaunggittunik piqaqtukhaunggittunik itiqtauviitnut. Pulaangnikkut atugakhait ihuaqhaktauyut Qikiqtaalup Itiqtauvianni ikayuutikhainnik ikiqlinahuarnirmun piqaqtukhaunggittunik. Pulaaqtut tautuinnaqhutik pulaaqpaktut - igalaakkuungginnaqhutik pulaaqpaktut igalaangualiuqhimaqunikuunniit atuqhutik avaliqanggittaami pulaaqtuq itiqtauhimayuqlu - taimaatun atuquyauvaktut munarittiaqtauhimaqunikan qayarnatqiangungmatta. Imaalu, pulaaqtut ihivriutauvaktut kukuugutiqaqtumit imaa talvunggaktailiyaangginik qayarnaqtunik piqaqtukhaunggittunik itiqtauingmut.

2016 mit 17 mut Itiqtauviliqidjutinut aullaqtiqtaat titirauyarnikkut Qikiqtaani Itiqauvingmi Mamittiirvikhamik. Titirauyarnia nutaap igluqpaa ihuaqhaidjutiniaqtait ilanggit hadja hukpaluiqhimaqunik Qikiqtaalup Itiqtauvianni pidjutivangmat talvunggaktitauhimaqunik piqaqtukhaunggittunik. Aniiqtitauyaangginiklu, tamayat atuqtauyut nappaktirinirmin, humilu ilikkuugutiniapakinaqtuqlu igluugiik.

Ihivriungnik itiqtauviuyuni nakuuqpiqaqtumik munarittiaqtitauvaktut piqaqtukhaunggittunik itiqtauviitni. Tamainni itiqtauingmi ihivriutauqattaqpagaat aanniqtailiplugit itiqtauhimaqut munarittiaplugitlu itiqtauhimaqut, havaktut inuitlu. Ataani naunaitkut ilitturipkaingnguyuq kaffiuyaakhainnik itiqtauviuvaktut ihivriutauhimaqutut piyuni 2017 mit 18 mut.

Kaffiuyut Itiqtauviuyut Ihivriuqtauvaktut 2017 mit 18 mut.

	BCC	Makigiarvik	RIHF	NWCC	KIC	CRC	YO
APRIL	338	242	9	8	12	4	16
MAY	234	374	10	8	12	4	12
JUUN	305	409	10	8	12	4	12
JULAI	316	391	12	8	12	4	12
AAGASSI	364	368	14	8	12	4	12
SAPTAIPPA	288	391	16	8	12	4	12
AKTUUPA	293	253	19	8	12	4	12
NUVAIPPA	319	414	15	8	12	4	12
DISSAIPPA	311	253	1	8	12	4	8
JAANUIALI	257	368	17	8	12	4	12
FIAPUIALI	436	322	21	8	12	4	4
MAASSI	437	282	15	8	12	4	4
ATAUTTUMUN	3898	4067	159	96	144	48	128

Avaliingaaqtittivaktait Itiqtauhimayut

Avaliingaaqtukhat itiqtauhimayut pivaktut hitamayut saivannit itiqtauviinni Nunavunmi (Qikitani Itiqtauvia, Arnat Itiqtauvia Nunavunmi, Kangiqlinirmi Mamittiirvia Inuulrammiitlu Itiqtauvat). Pinggahut itiqtauviit, (Makigiarvik, Uttaqivik Kugluktuk Ilavut Itiqtauvatlu) itiqtauhimayut idjuhiit qayarnaqhikpatta anullakhiiplugit avaliingaaqtitauvaktut talvaniihuiqtitauvaktut itiqtauvianni utiqtauplutiklu BCC mut.

Qikiqtani Itiqtauvia amigaittunik munaqtauttuaqtuqaqtut ilaanilu avaliingaaqtitauvaktut tahapkunanut itiqtauhimayunut. Kiqliqaqvikhaqarmatta Itiqtauviliqidjutinut' inaigutigivallaaqpakkamik munaqtaqtauyukhanut, munaqtauyuuq avaliqanggittumik taamna pivaktut kingguliutigiplugu atuqtakhaq hapkunani imaa aanniqtailiplugit aadlat itiqtauhimayut, havaktiit inungnutlu. 2017 mi 18 milu, 187 nik piqaqtut itiqtauhimayut munaqtauplutik avaliqanggittumik, 39 nguplutik 15 ublumik taimaiplutik Qikiqtani Itiqtauvianni:

- (18 nguyut) inmik ihumaliuqtut taimaatun;
- itiqtauhimayuuq qayarnaktuq aanniqtittiyumayuuq munaqtinutlu itiqtauingmi (132);
- avaliingaaqtitauyut munarittiaqtitauplutik (4); imaalu
- aanniaruaqaanik ihivriutauyuuq (4).

2017 min 18 mut Itiqtauviliqidjutiitkut naunaikpagait ilikkuuqtitauvakhugit munaqtauyut avaliqanggittiplugit taimaa pidjutihavakkamik itiqtauhimaaqattaqhutik iniqtirnahuaqhugit ubluit itiqtauvidjutikhainni. Amigaittuni aussaimi nunaginni, ikpingnaktumik itiqtauhimaaqattaqhutik iniqtirnahuaqhugit ubluit itiqtauvidjutikhait pidjutiqaqtut munariyaami hapkuatut itiqtauhimayunik. Ikinmata taimaittuqhat pidjutikhainnik Nunavunmi itiqtauhimaaqattaqhutik iniqtirnahuaqhugit ubluit itiqtauvidjutikhainnut havangnairaangngat munaqtaqtauvaktut avaliingaaqtitauvakhutik.

Avaliingaaqtittivaktait Itiqtauhimayut Kaffiuyut 2017 mit 18 mut				
	Munariyauplutik	Anullaqhiinirmun	Aanniaqnikkut	Havangnairaangngat Itiqtauhimavaktut
BCC	187	89	14	3
RIHF	32	13	2	0
NWCC	32	0	1	5
YO	3	0	0	0

Itiqtauviiqidjutiinni Havaanggit

Inuqanggittut havaaqhat nampait pidjutihimmaaqpaktut talvani 50 havaktut ukiumi atauhirmi (50 talvani 2015 mit 16 mut, 46 2016 mit 17 mut, 51 2017 mit 18 mut) pidjutivagait havakaffuktitauyunut himmauhirnikkutlu akiliuhiaqhaitigut.

Havaktiqanggittut havaani havakhimaaqtukhanik havakaffuktitauyukhatlu pidjutihimaaqtut huli (51:49) mi pidjutivaktait havaktikaffuktitauyut havaaniktitauvakkamik havaktikhaqhiuliraangngata. Havakaffuktut havaktiit havaktitauliqpaktut havaktilluat havaguikaffugaangngamik iniktiqtunikluunniit ilihaqtainnik.

Havakviata paatnagiplugit Havakviat Maligaliqiyitkut Havaktuliqiyitkut Havakviatlu Maniliqiyitkut piyaami havaktikhanik havaktiqalqlutik havaakhani ihuaqtumik tuuliiqhimaittumik.

Itiqtauviliqidjutiinni Havaktut Kaffiuyaakhaita talvanga March 31, 2018 mi				
	Havakhimaanginaqtuq	Havaktiqanggittuq Havakhimaaqtukhamik	Havakaffuktun	Himmautauyuq
BCC Makigiarviklu*	85	24	29	34
RIHF	45	4	2	22
NWCC	9	3	5	20
YO	19	5	2	13
CRC	7	1	5	13
KIC	12	0	0	4
Itiqtauviliqidjutinut Nunallaami	27	10	5	2
Atan'nguyainnait Havakviat	12	4	1	1
ATAUTTİMUN	216	51	49	109

* BCC kut Makigiarviklu aadjikkiingnguyut havaktiit naunaitkutainni atuqhugitlu tamaita malikkuutikhait.

Atauttimut Havaanggit March 31, 2018	
Havakhimaanginaqtuq	165

Havakaffuktitauihimayut	49
Himmautauyut Havaktut	109
Atauttimut	323

Havaaqhaqayuangmat Havakpaktut Havakaffuktitauihimayut Akiliuhianggit

Talvani Maniliqiyilluap (OAG mik naunaittuq) ilitturipkaiyuq titiraanni, manikkuqitpallaangmat havaakhat havaaqalluaqanggittunilu havaakhainnik atan'nguyait pidjutivaktuq havaaqhaqayuangmat havakpaktut, aanniaqpakkamiklu havanggittut, havanggittutlu akiliqtauhimaittumik (LWOP mik naunaittuq). Pidjutivaktuq pidjutihimmaaqhuni avatqulimaidjutiini mikhivallaaqpakkamik Itiqtauviliqidjutinut.

Havaaqagamik Itiqtauviliqidjutiinni piqaqtukhat tamatkiutilutik havaktikhanik itiqtauviitni 365 ubluni ukiungganut Amigaitpallaangmatta havaagiyakhat amigaiqtutlu havakkaffunggittunik (haalatiigamik, aanniagamik, ilaUVikhaqangmatta, HAVANGGITTUT, unaguiqhikhigamiklu) havakviuyukhani inuqaqtukhat havangnaitillugu havagiaqtukpaktut havakaffuktitauyutluunniit. Havaktiit havagiaktuqhimangginmatta imaa ittuq havaktut talvani ittuqhauyut havagaluaqitillutik 12 luni ikaangniitni tikiutigumikku.

Havaktiqanggittut havaaqhani, havaktut nuutiqtavaktut, ikitpallaakpakkamiklu havaat taapkuat pidjutivaktuq havakhimmaaqpaktut havangnaitillugu.

Ilihaivikhainilu havakhimmaaqpaktunut, havakaffuktitauihimayut, himmauhiqhimayutlu havaktiqaqtukhat (imaa ittuugaluaq tamaita havaktiit 400 nik ikaangniitnik ilihagutiyaayaangginnik pivaktait atauttimut - aadjikkutaa 33 nik 12 lunik havakpaktukhat ikaangniitnik). Ilihaidjutikkut ihuaqutigiyauyuq qinikhiayuni havaktikhanik imaa ilihagutikhaitigut piqaqtukhanik iniktirutinggittunik pidjutiyaamingnik piiquplugitlu taimaatun Itiqtauviliqidjutikkut qinikhialigumik havaktikhanik.

Atauttimut Maniit Atuqtauuyut	2014 min 15 mun	2015 min 16 mun	2016 min 17 mun	2017-18
Havangnaitillugu Havakpaktut Maniit Atuqtauuyut	2,715,828	2,717,674	2,095,589	1,897,464
Havakaffuktitauihimayunut Maniit Atuqtauuyut	5,673,398	6,649,249	7,227,366	8,082,774
Havakhimmaaqtunut Maniit Atuqtauuyut	11,649,260	12,394,966	13,320,326	13,182,342

